

Täysistunto

Perjantai 24.4.2020 klo 14.15—15.21

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain 4 § muuttamisesta ja 8 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 57/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskustelu

14.54 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valtion erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oy:llä on tärkeä merkitys kotimaan rahoituksessa. Yhtiö toimii pääasiallisesti pk-yritysten rahoittajana mutta voi erityisestä syystä rahoittaa myös suuria yrityksiä, kuten midcap-yrityksiä. Finnvera voi myöntää yritykselle luottoja ja takauksia. Finnveran toiminta perustuu keskeisesti siihen, että sen toimintaa suunnataan korjaamaan rahoituspalvelujen tarjonnassa esiintyviä puutteita. Yhtä lailla yhtiö ei kilpaile rahoituksen myöntämisestä yksityisten rahalaitosten kanssa vaan yhtiö täydentää rahoitus-
tuotteillaan pankkien rahoitusta.

Hallitus on osana COVID-19-toimenpiteitä päättänyt turvata Finnveran rahoitusmahdollisuudet myös näissä poikkeuksellisissa oloissa. Hallitus esittää, että Finnveran rahoitusvaltuuksia korotetaan nykyisestä 4,2 miljardista eurosta 12 miljardiin. Kun Finnveran rahoituksen vastuukanta on tällä hetkellä noin 2 miljardia, tarkoittaa se sitä, että Finnvera voi myöntää uusia luottoja ja lainoja jopa 10 miljardia euroa. Tämä on tärkeä signaali markkinoille, kun valtion takausvaltuus on riittävä ja pystyy vastaamaan kasvaneeseen tarpeeseen. Tarkoituksena on, että pääosa rahoituksesta myönnettäisiin takauksina pankkien myöntämille lainoille. Pankkien asiakasmäärä, palveluverkosto sekä asiakasrajapinnassa työskentelevän henkilöstön määrä on moninkertainen Finnveraan nähden. Nopea reagointi voimakkaasti kasvaneeseen rahoituskysyntään on mahdollista pankkien kautta.

Finnveraan tehtyjen rahoitushakemusten määrä on kasvanut voimakkaasti epidemia-aikana. Finnveran rahoitushakemusten määrä on tämän vuoden alusta huhtikuun loppupuolelle lisääntynyt 84 prosenttia verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen. Tehtyjen päätösten määrä on lisääntynyt 89 prosenttia verrattuna samaan aikaan viime vuonna. Finnverassa on kiinnitetty erityisesti huomiota siihen, että päätökset voidaan panna täytäntöön yritysten kannalta kohtuullisessa ajassa lisäämällä merkittävästi resursseja. Pk-takaukset muodostavat yli puolet kaikista hankkeista, ja niiden käsittelyaika on päivä tai kaksi. Usein asiakas saa päätöksensä jo samana päivänä. Myös muiden rahoitushakemusten käsittely tapahtuu tällä hetkellä keskimäärin noin viikon kuluessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2020 vp

Korotettu takauksien myöntämisvaltuus olisi väliaikaisesti voimassa joulukuun loppuun vuonna 25, jolloin arvion mukaan Finnveran vastuukanta on palautunut nykyiselle tasolle. Tämä on myös tärkeä toimenpide, jolla pyritään osaltaan vähentämään valtion ehdollisia vastuita, kun niille ei ole enää välttämätöntä tarvetta.

Hallituksen antamaan esitykseen liittyy oleellisesti valtioneuvoston 23.4. tekemä päätös, jolla valtioneuvosto on antanut Finnvera Oy:lle sitoumuksen luotto- ja takaustappioiden osittaisesta korvaamisesta. Sitoumus tulee voimaan 1.5.20. Sitoumuksen tarkoituksena on, että valtio ottaa korvatakseen nykyistä suuremman osuuden Finnveran luotto- ja takaustappioista. Nykyisin 50 prosentin korvausosuus nostetaan 80 prosenttiin. Korvausosuuden nosto mahdollistaa Finnveran rahoitusosuuden lisäämisen yritysrahoituksessa. Rahoitusosuuden korottamiseen liittyy myös työ- ja elinkeinoministeriön Finnveralle antama ohjauskirje, jonka mukaan muun ohella korotetaan Finnveran rahoitusosuutta yksittäisissä rahoitushankkeissa 80 prosenttiin kokonaisrahoituksesta. Takauksien osalta tämä tarkoittaa sitä, että pankki voi saada 80 prosentin suuruisen takauksen pk-yritykselle myöntämilleen luotoille. Lisäksi on tarkoituksena myöhemmin, tehdyn notifi kaation tultua hyväksytyksi, päättää toimenpiteistä, jotka ovat mahdollisia komission antaman tiedonannon mukaan, joka koskee tilapäisiä puitteita valtiontukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkisessä epidemiatilanteessa. Valtion korvausosuuden korotus on jo sellaisenaan mahdollistanut sen, että Finnvera on voinut alentaa takausmaksujaan.

Suuryritysten osalta ehdotetaan kumottavaksi lain säännös siitä, että yli 35 miljoonan suuruiseen investointiluottoon myönnettyyn takaukseen vaadittaisiin työ- ja elinkeinoministeriön suostumus. Suostumusta ei vaadita nykyisinkään samansuuruisen luoton myöntämiseen. Tarkoituksena on tehostaa Finnveran päätöksentekoa. Jatkossa suuryrityksille myönnettävän rahoituksen määrää ohjataan Finnveralle annettavalla sitoumuksella luotto- ja takaustappioiden osittaisesta korvaamisesta koronaepidemian taloudellisten vaikutusten ja erityisesti likviditeettikriisin vähentämiseksi. Rahoitusta myönnettäisiin myös suuryrityksille, kuten midcap-yrityksille, kun siihen on erityistä syytä.

Rahoitusvaltuuden korotus on suuruudeltaan merkittävä. Arvion mukaan koronakriisi lisää Finnveran myöntämien rahoituksien riskisyyttä nykyisestä 2—3 prosentin vastuunkannon tappioasteesta 4—5 prosentin vastuunkannon tappioasteeseen. Rahoituksen lisääntynyt riskisyys huomioon ottaen on arvioitu, että kustakin 1 miljardin lisärahoituksesta aiheutuu luotto- ja takaustappioina noin 100—120 miljoonan euron tappiokorvausmenot rahoituksen vaikutusaikana. Vaikutusajaksi on laskelmassa arvioitu viisi vuotta. Siten jos 10 miljardin rahoitusvaltuus tulisi kokonaan käytetyksi, arvioitaisiin siitä aiheutuvan valtiolle kokonaisuudessaan noin 1—1,2 miljardin suuruiset luotto- ja takaustappiokorvauksista aiheutuvat menot rahoituksen voimassaolon aikana. Rahoituskysynnän määrää on erittäin vaikea arvioida, joten myös valtiolle aiheutuvien menojen arviointi on erittäin haastavaa.

Arvoisat kansanedustajat! Hallituksen tavoitteena on lisätä merkittävästi Finnveran ja sitä kautta valtion roolia yritysten laina- ja takausmuotoisessa rahoituksessa näinä poikkeuksellisinä koronakriisin aikoina, jotta yrityksillä olisi valmiudet jatkaa kannattavaa yritystoimintaa olojen normalisoituessa. Näissä taloudellisesti vaikeissa olosuhteissa tärkeänä tavoitteena on myös luoda uskoa yritystoiminnan kannattavuuteen ja siihen, että näin toimien kustannukset tulevaisuudessa yritystoiminnan elpymässä olisivat mahdollisimman vähäiset.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2020 vp

15.01 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! Aivan ensimmäiseksi on todellakin hyvä, että tätä takauskapasiteettia nostetaan niin kuin tässä hallituksen esityksessä tehdään, ja edelleen myöskin kun aikaisemmin näiden takausvastuitten jako on ollut 50/50, nyt se on 20/80, on puhuttu jopa 10/90-jaosta. Katsotaan, mihinkä se jatkossa etenee. Tämähän oli ensimmäisiä ilmoituksia, mitä hallitus teki, että he aikovat nostaa tätä kapasiteettia. Nyt se tosiasiallisesti nostetaan.

Nopea viestintä ja oikeiden toimenpiteiden ajoitus ovat ihan keskeiset asiat siinä, miten tällaisia taloustilanteita oikein täytyy hoitaa, ja menen tässä oikeastaan noin laajasti siihen keskusteluun, mitä Business Finlandistakin on käyty. Aina, kun tehdään jotain, niin meillä on sen toimenpiteen ajoitus. Sitten meillä on sen toimenpiteen koko. Sitten meillä on se menettelytapa, miten se joku asia toteutetaan. Ja nyt me olimme aika lailla yksimielisiä täälläkin salissa, kun tehtiin Business Finlandille niitä lisäyksiä. Me olimme yhtä mieltä siitä, että ne toimenpiteet, ne ajoitukset ovat hyvät, ne ovat myöskin oikean kokoisetkin, ja vaadittiin oppositiosta vähän lisäämäänkin sinne tulivoimaa, ja näin se tapahtui toisessa lisäbudjetissa. Mutta valitettavasti me täällä salissa emme keskustelleet oikeastaan ollenkaan menettelytavasta, siitä, miten ne tuet pitää jakaa. Se oli myöskin valiokunnan mietinnön osalta ehkä se heikko lenkki siinä ja myöskin salikeskustelun heikko lenkki. Me unohdimme menettelytapa-asian aivan täysin.

Nyt sitten, kun katsotaan myöskin tätä asiaa, niin kyllä tässäkin täytyisi puhua menettelytavasta: millä menettelytavalla me tätä takausta sitten oikein myönnämme siellä. Nyt vain kiinnitin huomiota tähän asiaan, että täältäähän poistetaan tämä 4 momentti. Nyt tulee kysymys siitä, mikä on se valvontamekanismi, jolla haetaan esim. TEMistä valtuudet, jos sattuisikin niin, että tuleekin joku valtavan kokoinen takausvastuu sinne. En tiedä, miten tämä sitten oikein tapahtuisi. Toivottavasti ei syntyisi semmoista tilannetta, että yhtäkkiä todetaan, että okei, siellä onkin taattu näin ja näin iso luotto ja nyt ollaan pulassa sen asian takia.

Todellakin meidän täytyisi aina muistaa, että toimenpiteiden ajoituksesta ja koosta monestikin ollaan samaa mieltä, mutta menettelytavoista pitäisi puhua enemmän, ja se olisi se viesti. Ja täytyy itsellekin laittaa muistiin, että täytyisi noissa valiokuntien mietinnöissä keskittyä näihin menettelytapa-asioihin ja siihen, miten niitä ohjeistuksia pystytään sitten antamaan eteenpäin. — Kiitos.

15.04 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Vähämäki puhui aika pitkälle samaa asiaa, mitä itsekkin ajattelen. Ei tämä nyt ole varmaankaan viisastelun paikka, että joku tietäisi. Eihän tässä ole oikeata ja väärää olemassa. Mutta lähtökohta, miten ainakin itse suhtaudun tähän koko ongelmaan, on se, että kun markkinat loppuvat ja kassavirta loppuu, niin siitähän seuraa ilman muuta se ongelma, että rahaa ei tule kassaan mutta kiinteät kulut jäävät. Siitä seuraa tämä negatiivisen kassavirran ongelma, ja se on joillekin yrityksille aika kiusallinen, koska heillä ei ole puskureita. Sitten meillä on yrityksiä, joilla tase on kunnossa ja siellä on jaettavaa, ja yritykselle se ei ole ongelma edellyttäen, että se kesto ei ole sitten mielettömän pitkä.

Jos nyt näyttää siltä, että me kuitenkin pääsemme kohtuullisesti pois tästä koronakriisistä ja markkinat alkavat — niin kuin nyt näyttää — avautua ja pikkuhiljaa vetämään, niin silloinhan tämän rahoituksen, olipa se EKP:stä tai mistä tahansa, Suomen Pankista yritystodistuksiin tai sitten Business Finlandista, Finnverasta tai ely-keskuksesta, pitäisi vastata siihen ongelmaan, mikä aiheutuu sille tietylle yrityssektorille. Itse ajattelen tämän Finnve-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2020 vp

rankin näin, että aivan oikein hallitus teki niin, että Finnvera takaa ja valtio jakaa, mutta kun nyt näyttää siltä, että eihän tämä nyt oikein kysytty ole tämä takaus, niin silloin me joudumme miettimään, mikä tässä on ongelma ja onko se korjattavissa jollakin, esimerkiksi nostamalla 90 prosenttiin tämä Finnveran takausprosenttiosuus. Täytyyhän niille yrityksillekin olla jotain. Me tiedämme ja ministeri on tästä jo jollain tavalla puhunutkin, että sitä provikkaakin, mitä Finnvera perii, on laskettu. Nämä molemmat ovat olleet 80, ja sitten tulee tämän provision laskeminen siitä normaalista, koska täytyyhän Finnverankin jotenkin huolehtia, että eiväthän he nyt voi loputtomasti jakaa valtion ja veronmaksajien rahoja.

Nythän tullaan siihen, kun rahan hinnasta puhutaan, että emmehän me voi pelkästään Finnveraa tuijottaa, vaan meidän täytyy katsoa sitä pankin osuutta. Pankin osuus tietenkin riippuu siitä, minkälainen on se, joka pyytää. Jos ollaan kiikun kaakun -yrityksien kanssa tekemisissä, niin totta kai rahan hinta tahtoo nousta myös pankilla. Silloin me joudumme katsomaan, mikä on tämän lainan takaisinmaksuaika, onko se liian lyhyt, pitääkö sen olla 10 vuotta, ja mitenkä pankkien tulisi venyttää omaa provisiotaan alaspäin ja Finnveran alaspäin, ja pitäisikö se nostaa 90 prosenttiin. Kysymys kuuluu: auttaisiko se sittenkään? Jos näitä nyt on kysytty jonkun verran yli 200 miljoonaa tai jotakin, niin se on tähän ongelman suuruusluokkaan nähden erittäin vähän.

Hyvä, että tämä esitys tänne tulee ja me pohdimme täällä yhdessä tätä, mutta minä uskon, että hallitus kuitenkin keskuudessaan tietenkin käy niitä keskusteluja siitä, voidaanko tätä instrumenttia jollakin tavalla vielä terävöittää ja voidaanko sitä viedä vielä siihen kuntoon ja mikä on sitten veronmaksajille riskitaso, koska jos sen rahan hinta on jotakin, jos se ajetaan aika alas, niin täytyyhän sen lainanhakijankin jollakin tavalla olla tietoinen, että omalle pääomalle ja lainapääomalle tulee joku tuotto. Eihän koskaan ketä tahansa voida lainoittaa.

Tämä on oma ajatukseni, jos se nyt yhtään auttaa sitten tähän keskusteluun.

15.08 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin arvostan sitä, että ministeri perjantai-iltapäivänä tähän aikaan tulee esittelemään tämän asian. Ymmärrän, että se esitely tehdään sen vuoksi, että nyt on poikkeuksellisen suuresta operaatiosta kuitenkin kysymys. Tämähän on aivan selvä, että tässä Finnveran laina- ja takausvastuiden lisäys on poikkeuksellisen suuri. Jos minä ymmärsin oikein, rahoitusvaltuudet nousevat 2 miljardista 10 miljardiin — onkohan se Finnveran historian suurin — niin että tässä tehdään niin merkittävä muutos ottaen huomioon tämä poikkeustilanne. Oletan, että eivät ainoastaan hallituspuolueet täällä tue hallitusta tässä toimessa, vaan tässä kriittisessä tilanteessa me tarvitsemme tätä prosessia, mistä ministerikin on käyttänyt muotoilua, että Finnvera takaa ja viime kädessä pankit nyt tätä jakavat, koska se takuu on tässä kuitenkin se merkittävin osio, ja tähän saakka myöskin oletan — näiden kuultujen kahden oppositiopuheenvuoron perusteella näyttäisi siltä — että oppositiokin asettuu tähän taakse.

Edustaja Vähämäki tässä viittasi tähän Business Finlandista käytyyn keskusteluun, jossa siinäkin oli selkeästi se, että oppositio tuki vahvasti hallituksen toimia, jopa niin, että lisätalousarviossa muun muassa kokoomus tuplasi Business Finlandille tarkoitetun rahoituksen niillä ehdoilla, mitkä hallituskin oli asettanut, koska siinä lisätalousarviossa todettiin, että hallitus toimi tässä aivan oikein. Siinä suhteessa se keskustelu, jota Business Finlandista täällä käytiin eilen, oli jollain tavalla joidenkin mielestä vähän tekopyhää jälkivii-sastelua. Nyt toivoisin sitä, kun käsitellään tätä Finnveraa, että tässä me jatkossa myöskin tunnistamme sen, että kyllä, Business Finlandin kohdalla oli aivan selvä ohjeistus ja kritee-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2020 vp

rit olivat sen mukaisia kuin lainsäädäntö on määrittänyt Business Finlandille — sitä voidaan tietysti oikaista — ja tässäkin kohdassa toimitaan Finnveran kohdalla sen mukaisesti kuin lainsäädäntö määrää. Ja toivoisin, että tässä ei lähdetä sitten myöhemmässä vaiheessa viisastelemaan, että olisi sittenkin pitänyt tehdä toisin, vaikka itse myöskin oppositio on tukenut tässä hallitusta.

Isoja, isoja askeleita otetaan. Hallitus on tarmokkaasti tarttunut näihin asioihin. Kaikki tuki näille pyrkimyksille.

15.10 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Kun hallitus lähti tekemään toimia tämän akuutin koronaviruksen hoitamiseksi, niin silloin se taisi olla melkein 15 miljardin vai 14 miljardin euron paketti, mitä silloin markkinoitiin, mutta tosiasiasahan oli niin, että valtaosa tästä volyymistä oli tietysti lainarahoituksen takaamista, ja tietysti tämä Finnveran instrumentti oli niistä tärkein.

Tämä esitys on sinänsä minusta aivan oikeansuuntainen. Toki täällä edustaja Eestilä käytti hyvän puheenvuoron siitä, että näyttää siltä sekä näiden lukujen valossa että sen valossa, mitä palautetta ainakin itselleni alueen kansanedustajana on tullut, että Finnveran takauksen suosio ei ole ollut ehkä sellainen kuin mitä hallitus on alun perin kaavaillut. Siihen lienee montakin eri syytä. Osalle yrityksistä tämän muun takausosuuden kattaminen voi olla haastavaa, toisaalta taas sitten tämän lainajärjestelyn rahoituskustannukset ovat olleet monen mielestä kohtalaisen korkeitakin, vaikka nyt toki takausprovision määrää on tarkastettu. Olisi hyvä kuulla ministeriltä, miten te näette nyt isossa mittakaavassa ja kuvassa, millä tapaa tämän instrumentin houkuttelevuutta voidaan sitten myös lisätä yrityskentän osalta. Moni yrittäjä on myös kokenut, että on lähtökohtaisesti väärin, että sellaisen kriisin hoitamiseen, johon kellään ei ole ollut mahdollisuutta varautua, on ensisijaisesti tarjottu tätä lainarahoituksen lisäämistä, ja ymmärrän kyllä hyvin näitä pk-yrittäjiä, jotka näin ovat sanoneet.

Herra puhemies! Tähän loppuun haluan vielä todeta sen, että vaikka kaikkia keinoja tarvitaan, niin fakta, mitä me emme voi myöskään tässä keskustelussa ohittaa, on se, että Suomen valtion takausvastuukanta on äärimmäisen iso, puhutaan yli 60 miljardin euron kokonaisuudesta, ja meidän kansantalouden kokoon nähden olemme kyllä siellä aika lailla kärkipäässä. Tämä on hyvä muistaa myös siitä syystä, että meidän koko julkinen talous on kohtalaisen haavoittuvainen tällä hetkellä moneen muuhun läntiseen maahan nähden, ja vaikka näitä toimia tarvitaan, niin on varmasti paikallaan sitten tämän kriisin jälkeen se, että hallitus myös käy läpi ja tarkastelee sitä takauskannan kasvua, sillä mikäli tämä kehitys jatkuu näin suurena, niin ennakkoin, että se kyllä jossain kohtaa tulee meille myös ongelmaksi. Mutta tällä hetkellä on tärkeintä hoitaa tätä akuuttia kriisiä.

15.13 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Tässä on tosiaan sellainen homma, että Finnveran takaukset eivät ole nyt olleet kauhean isoja loppupelissä aikaisemminkaan — tietysti nythän siihen lyödään — tai ainakaan se käyttöaste, mikä on ollut, ja se tietysti jottuu pitkälti siitä, että Finnvera on ollut vähän kallis ja ei välttämättä aina niin helppokaan. Sitten on tilanteita jopa niin, että loppupelissä ensin ei ole saanut, ja sitten kun saa, niin sitten olisi saanut muualtakin, elikkä se ei ole välttämättä aina toiminut elementtinä niin kuin sen olisi pitänyt.

Omakohtaista kokemusta oli aikoinaan siitä, että kuljetusliikkeitä ei kuulemma tueta sen takia, kun se vääristää kilpailua, mikä oli minun mielestäni vähän outoa, koska mikäs ala

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2020 vp

on, joka ei vääristäisi kilpailua. En tänä päivänä edes ymmärrä, miksei sitä Finnveran tukea saatu, koska se ei ollut kuin pieni osa siitä meidän kokonaiskaupastamme ja se olisi pelastanut silloin meidän yrityksen. Mutta olkoot ne, ne ovat vanhoja juttuja, niitä ei ole mitään tarvetta muuttaa.

Mutta tilanne on nyt tässä kohtaa, kun puhutaan näistä takauksista ja nyt kun puhutaan kuitenkin lainasta ja vaaditaan 20 prosentin vakuus siinä — ja minä olen aikaisemminkin puhunut siitä — että minä näkisin mielelläni tilanteen, jossa olisi 100-prosenttinen vakuus siltä osin, millä maksetaan työntekijöitten palkkoja. Selkeästi on nyt sitä tilannetta kentällä, että kun mietitään, pidetäänkö, niin voitaisiin tehdä jotain hommaa, olkoon vaikka lautojen maalaamista ja niiden maalattujen lautojen laittamista varastoon, voitaisiin käyttää työntekijöitä siihen ja odottaa, että kun jossain vaiheessa ne laudat ovat siinä hinnassa, niistä saisi omansa pois. Mutta nyt yrittäjä joutuu miettimään, uskaltaako ottaa sitä riskiä, kun joutuisikin laittamaan oman torppansa niitten pankin takauksien vakuudeksi. Tilanne on se, että siinä monta kertaa mietitään, kannattaako siihen leikkiin lähteä, koska tilanne on se, että sitten siinä kohtaa, jos käpy käy, niin siitä huolimatta, että on osakeyhtiö, kun oma torppa on siellä pankin lainoissa vakuutena, se on maksettava joka tapauksessa, vaikka olisi kyse osakeyhtiöstä. Eli kysyisinkin ministereiltä: onko mitään mahdollista ajatusta siihen, että palkkoihin saataisiin Finnveralta 100-prosenttinen vakuus?

15.15 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Ongelmahan on Suomen kohdalla se, että me olemme tähän kriisiin jouduttaessa jo vähän huonossa asemassa verrattuna Ruotsiin ja Saksaan, ja se näkyy meidän toimenpiteissämme ja rahoituksen suuruudessa loppujen lopuksi. Meillä on kahdeksan vuotta ollut vaihtotase negatiivinen, ja 2018 Suomen Pankin tilastojen mukaan se oli muistaakseni 4,4 miljardia. Se kertoo, että me olemme lainan, ulkomaisten sijoittajien, varassa eläneet viimeiset kahdeksan vuotta ja pitempäänkin, kun me muistamme sen edellisen finanssikriisin.

Nyt me joudumme arvioimaan esimerkiksi tätä Finnveran rahoitusta: Kun me näitä ehtoja löysennämme ja duraatiota vedämme vaikka kymmeneen vuoteen ja pidämme vapaa-vuosia, niin siitä tulee tappiota, se on aivan selvä, mutta se, mitä vasten sitä tappiota pitää minun mielestäni peilata, on se, että silloin kun meillä olivat muutama vuosi sitten työttömyysluvut korkealla, niin ainakin Hesari laski, että suorat työttömyyden kustannukset olivat 6,6 miljardia. Sitten kun ruvetaan laskemaan itse kukin vähän, mitä epäsuoria kustannuksia siitä todellisuudessa aiheutuu, niin saatetaan mennä jo lähemmäs 10:tä miljardia. Silloinhan meidän pitää sietää, että tästä Finnveran takaussysteemistä tulee takkiin niin sanotusti. [Sheikki Laakso: Juuri näin!]

Nyt kun ajatellaan tilannetta, että ei ole oikein hyvässä hapessa yritys ja se joutuu hakemaan Finnveralta takausta, niin vaikka se nostetaan 90 prosenttiin, helposti rahan hinta alkaa kuitenkin hipoa neljää prosenttia. Pitäisikö meidän sitten miettiä kuitenkin, että me teemme sen ja hyväksymme sen, että se laina ei tule hoidettua kuin kymmenen vuoden sisällä, että se vaatii pitkän korjaussarjan — semmoinen kolme neljä vuotta on liian lyhyt aika, seitsemän vuotta tai näin. Tämä olisi minun viestini, että pohtikaa ja katsokaa, mikä on taseen toisella puolella se tappio, jos liian tiukalle ajetaan tämä rahoituksen hinta eikä sitä anneta tietoisena siitä, että valtiolle tulee takkiin, vaikka ne takausvastuut valtiolla kyllä alkavat aika mittavat olla.

Puhemies Matti Vanhanen: Haluaako ministeri kommentoida?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2020 vp

15.18 Elinkeinoministeri Mika Lintilä: Arvoisa puhemies! Lyhyesti ja oikeastaan lähinnä tähän, joka oli semmoinen, voisiko sanoa, yhteinen kysymys siitä, että vaikka tässä nyt ehtoja on koko ajan parannettu, nostettu sinne 80:een se Finnveran osuus, sitä prosenttia on tiputettu, niin silti ei tahdo mennä kaupaksi. Tämä on mielenkiintoinen tilanne. Ja kun tässä on eri vaiheita ollut koko tämän prosessin ja kriisin aikana, niin tämä on yksi sellainen, mikä on yllättänyt minut, koska minä olen hyvin aktiivisesti yhteyksissä pankkeihin, siis kaikkien merkittävien pankkien johtoon. Ja se tulee siitä, että luottoja ei kysytä, yritykset eivät kysy. Minun mielestäni siihen on aika looginen syy: kun ei ole se vastaranta näkyvisissä, ei uskalleta ottaa luottoa. Minä pidän sitä täysin inhimillisenä. Yrittäjä on siinä tilanteessa, että yhtään ei tiedä, mitä tapahtuu, ja sitten varsinkin, jos yritys on semmoinen, että sinä voit laittaa vähän niin kuin naftaliiniin sen, pitää sen siinä, vähän sammutetuin lyhdyin ajaa menemään, niin miksi sinä lähdet hakemaan sitten? Minä luulen, että tästä on eniten kyse. Heti kun me saamme sen näkymän, niin minä olen ihan varma, että tämä rahoitus lähtee liikkeelle sitten, mutta se vaatii sitä. Ja valitettavasti minä kyllä uskon, että se tulee lähtemään jonkun verran liikkeelle nyt siinä, että nyt rupeaa näitä isompia tulemaan tuonne. Niitä tulee tänne Finnveran puolelle jonkun verran, mutta sitten niitä rupeaa menemään Tesin puolelle. Eli kyllä tämä valitettavasti nyt sillä tavalla etenee. Kyllä minä näen sen vaikeimpana.

Siitä, että tulisi 100 prosenttia palkoille, ei ole käyty keskustelua, ja sitten toisaalta aina välillä kuulee keskustelua siitä, että pitäisi koko Finnveran provikka ottaa pois. Se ei taas onnistu, koska sitten se luettaisiin valtion tueksi. Eli täytyy olla se tietty ”fee” kuitenkin siellä Finnveran puolella. Mutta kyllä minun mielestäni ehdottomasti se suurin haaste on se, että ei ole näkymää, mihin sinä otat sen luoton. Jos sinä tietäisit, mikä suunta on ja mitä tapahtuu seuraavana, niin se olisi ihan eri asia.

Mutta kiitoksia rakentavasta keskustelusta.

15.20 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Kiitän ministeriä, että näin perjantaina olette ollut täällä paikalla ja keskusteluun osallistunut.

Tuon vielä esille sen, että kuitenkin, kun me ajattelemme tätä kokonaisuutta, mitä tällä Finnveralla haetaan, niin kyllähän meidän täytyy sekin nähdä, että meidän investointitaso, nimenomaan yksityisen sektorin investointitaso, on liian alhainen. Sitten meillä on tuotekehys-, tutkimus- ja innovaatiomenot. Ne ovat 2,7 prosenttia bruttokansantuotteesta. Meillä on monta tekijää, jotka aiheuttavat sitä sumuisuutta. Kun yritykset nyt näkevät, mihin Suomi joutuu, kun lähtökohta ei ole hyvä, niin minä ymmärrän, että lainoja ei haeta eikä oikein ole investointeja eikä tuotekehitykseen satsata, kun pelätään sitä jälkitautia, kun lähdetään sitä hoitamaan, nostetaan veroja, milloin sähköveroja milloin mitäkin, että julkinen sektori pääsee tasapainoon. Siitähän se kauhu tulee.

Nyt teillä hallituksena on kyllä kova paikka siinä, mitenkä te oikeasti lähdette tekemään niitä rakenteellisia muutoksia, joilla saadaan tämä usko palautumaan ja työllisyysaste nousuun. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.